

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยมีอาหารหลายชนิดที่มีการส่งออกเป็นลำดับต้นๆ ของโลกและยังก่อให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีในภาคอุตสาหกรรมเกษตรของประเทศ เช่น อาหารปลอดภัย อาหารที่มีเทคโนโลยีทางการผลิต เป็นต้น รวมถึงก่อให้เกิดการวิจัยและพัฒนาสินค้าการเกษตรหรืออาหาร ซึ่งจะเป็นตัวผลักดันให้เกิดการพัฒนาในภาคเกษตรต่อไปในอนาคต การทำการเกษตรกรรมต้องทำด้วยความเอาใจใส่ ขยันหมั่นเพียร จึงจะประสบความสำเร็จนอกจากนี้ยังต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพิ่มเติมไม่ว่าจะเป็นนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะทำให้ทุ่นเวลา ทุ่นแรงงาน เพื่อช่วยส่งผลดีในระยะยาวในการสู้กับการแข่งขันที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น

ความก้าวหน้าด้านปศุสัตว์ของประเทศไทยถือว่ามีความก้าวหน้าทางด้านการเลี้ยงสัตว์ในทุกชนิดเชิงการค้ามากกว่าประเทศอื่นๆ ในกลุ่มอาเซียนเนื่องจากที่ผ่านมามีประเทศไทยได้มีการเตรียมความพร้อมโดยสนับสนุนให้มีเกษตรกรและนักวิชาการที่ชำนาญการเลี้ยงสัตว์ มีฐานพันธุกรรมสัตว์ดีที่ผ่านการวิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์ ส่งผลให้มีการขยายตัวด้านการเลี้ยงสัตว์ทั้งเพื่อการบริโภคและเพื่อการส่งออกมากขึ้น(น้องนุช สาสะกุล, 2555: ออนไลน์)

จากสถานการณ์ในปัจจุบัน ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การที่ประเทศไทยจะสามารถพัฒนาศักยภาพในการผลักดันเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มมาตรฐานการปฏิบัติทางการผลิตสัตว์ที่ดีที่สามารถรองรับการเติบโตในอนาคตได้ นักปศุสัตว์และเกษตรกร จำเป็นต้องปรับปรุง ทบทวน ความรู้ ความสามารถ และบทบาท เพื่อรักษาคุณภาพของการปฏิบัติงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อความต่อเนื่อง และการเรียนรู้ที่จะพัฒนามาตรฐานของการปศุสัตว์ต่อไปในอนาคตนักปศุสัตว์จึงต้องเป็นผู้ที่เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น และหมั่นพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง (Seven Habits of Highly Effective People) ของ Stephen R. Covey ที่แนะนำหลักการเพื่อเป็นผู้มีอุปนิสัยสู่ความเป็นเลิศทั้งการเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น และหมั่นพัฒนาตนเอง เป็นรากฐานที่จะทำให้คนมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในการทำงาน รวมถึงสามารถดำรงชีวิตให้ประสบความสำเร็จและมีความสุขอย่างแท้จริง (Covey, 2004)

คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่ เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและการบริหารงานฟาร์มปศุสัตว์ ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ พ.ศ.2518 สังกัดคณะ ผลิตกรรมการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร จัดตั้งเป็นคณะ โดยใช้ชื่อใหม่ว่า คณะสัตวศาสตร์ และเทคโนโลยี(Faculty of Animal Science and Technology) พ.ศ.2551 ปัจจุบันเปิดสอนในระดับ ปริญญาตรีทั้งหมด 4 สาขาวิชาเอก ได้แก่ วิชาเอกสัตวปักษีวิทยาเอกโคนมและโคเนื้อ วิชาเอกการผลิต สุกร และวิชาเอกอาหาร โดยมีปรัชญาเพื่อเป็นแนวทางในการเรียนการสอนของคณะคือ พัฒนาองค์ ความรู้ในรูปแบบการเรียนรู้ทฤษฎี ควบคู่กับการปฏิบัติเพื่อผลิตบุคลากรในสาขาวิชาชีพให้มีทักษะ ใฝ่รู้ ใฝ่งาน คิดเป็น และมีความเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมและจริยธรรม (คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2555 : ออนไลน์)

ในการบริหารจัดการฟาร์ม การทำงานเกี่ยวกับปศุสัตว์นั้น ย่อมต้องอาศัยบุคลากรเป็นกำลัง สำคัญในกระบวนการทำงานต่างๆ จากการศึกษาเรื่อง 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง ของ Stephen R. Covey พบว่าอุปนิสัยทั้ง 7 ประการ เป็นรากฐานที่จะทำให้คนมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในการทำงาน เมื่อปฏิบัติเป็นประจำก็จะกลายเป็นคุณลักษณะในที่สุด รวมถึงสามารถ ดำรงชีวิตให้ประสบความสำเร็จและมีความสุขอย่างแท้จริง (Covey, 2004) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ส่วนที่ 1 การชนะใจตนเอง ประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 1 บี-โปรแอคทีฟ (Be Proactive) หลักการ วิสัยทัศน์ส่วนบุคคลมีความรับผิดชอบต่อชีวิตของตนเอง เลือกที่จะทำ หรือริเริ่มในสิ่งที่ดีอุปนิสัยที่ 2 เริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ (Begin with the End in Mind) หลักการของการเป็นผู้นำในตนเองมีการ กำหนดทิศทางชีวิตของตนเองอย่างชัดเจนอุปนิสัยที่ 3 การทำตามลำดับความสำคัญ (Put First Things First) จัดลำดับความสำคัญของงานที่จะต้องทำ และทำสิ่งที่สำคัญที่สุดก่อน ส่วนที่ 2 การชนะใจผู้อื่น ประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 4 การคิดแบบชนะ/ชนะ (Think Win/Win) หลักการของภาวะผู้นำระหว่าง บุคคล มีทัศนคติในทางบวก เชื่อว่าทุกคนมีความเท่าเทียมกัน และมองว่าความสำเร็จเกิดจากความ ร่วมมือกัน อุปนิสัยที่ 5 การเข้าใจผู้อื่นก่อนจะให้ผู้อื่นเข้าใจเรา (Seek First to Understand, Then to be Understood) หลักการติดต่อสื่อสารอย่างเข้าอกเข้าใจ ทำความเข้าใจมุมมองของผู้อื่นก่อนที่จะแสดง ความคิดเห็นของตนอุปนิสัยที่ 6 การผนึกพลังประสานความต่าง (Synergize) หลักการร่วมมืออย่าง สร้างสรรค์ ร่วมมือกันทำงานเพื่อให้ได้ผลงานที่ดียิ่งกว่าการทำโดยลำพังและส่วนที่ 3 การปรับปรุง ตนเอง ประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 7 การลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ (Sharpen the Saw) ปรับปรุงตนเองอยู่ ตลอดเวลา เพื่อปรับตัวและสร้างความเข้มแข็งให้กับตนเอง

การพัฒนานักศึกษาเพื่อก่อให้เกิด 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง (The 7 Habits of Highly Effective People) ต้องเกิดจากการวางรากฐานทั้งจากครอบครัวและสถาบันการศึกษาเพื่อที่จะสามารถพัฒนาตนเองและสามารถประกอบอาชีพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยใช้แนวคิด 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง ของ Stephen R. Covey เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักศึกษาคณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในการพัฒนาอุปนิสัยทั้ง 7 ประการ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ ก่อให้เกิดผลสำเร็จในอนาคต นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคการเกษตรปศุสัตว์ของประเทศให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับ 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง ตามหลักการของ Stephen R. Covey ของนักศึกษาคณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัย กับคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษาคณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบระดับอุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลสูง 7 ประการ ตามหลักการของ Stephen R. Covey ของนักศึกษาคณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. ทำให้ทราบความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัยกับคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษาคณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยแม่โจ้
3. เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษารั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระดับอุปนิสัยทั้ง 7 ประการอันนำไปสู่การเป็นผู้ทรงประสิทธิผลสูง

นิยามศัพท์

อุปนิสัย หมายถึง ผลจากการผสมผสานระหว่างความรู้ ทักษะ และความปรารถนา (Covey, 1989)

7 **อุปนิสัยพัฒนาผู้ที่มีประสิทธิผลสูง** หมายถึง 7 อุปนิสัยพัฒนาผู้ที่มีประสิทธิผลสูง ตามหลักการของ Covey (2004) ซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 1 บี-โปรแอคทีฟ (Be Proactive) หลักการวิสัยทัศน์ส่วนบุคคล อุปนิสัยที่ 2 เริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ (Begin with the End in Mind) หลักการของการเป็นผู้นำในตนเอง อุปนิสัยที่ 3 ทำสิ่งที่สำคัญก่อน (Put First Things First) หลักการของการบริหารส่วนบุคคล อุปนิสัยที่ 4 คิดแบบชนะ/ชนะ (Think Win/Win) หลักการของภาวะผู้นำระหว่างบุคคล อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่นก่อน แล้วจึงให้ผู้อื่นเข้าใจเรา (Seek First to Understand, Then to be Understood) หลักการติดต่อสื่อสารอย่างเข้าอกเข้าใจ อุปนิสัยที่ 6 ผนึกพลังประสานความต่าง (Synergize) หลักการร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ และอุปนิสัยที่ 7 ลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ (Sharpen the Saw) หลักการของการเติมพลังชีวิตของตนเองให้สมดุล

กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะส่วนตัว หมายถึง กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชนะใจตนเอง ซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 1 บี-โปรแอคทีฟ อุปนิสัยที่ 2 เริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ อุปนิสัยที่ 3 ทำสิ่งที่สำคัญก่อน และอุปนิสัยที่ 7 ลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะในสังคม หมายถึง กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชนะใจผู้อื่น ซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 4 คิดแบบชนะ/ชนะ อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่นก่อน แล้วจึงให้ผู้อื่นเข้าใจเรา อุปนิสัยที่ 6 ผนึกพลังประสานความต่าง และอุปนิสัยที่ 7 ลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

บัญชีขอมใจ หมายถึง สิ่งที่ใช้เป็นตัวแทนที่ใช้ในการอธิบายปริมาณความไว้วางใจที่เกิดขึ้นจากการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น โดยการฝากคือการสร้างและซ่อมแซมความไว้วางใจในสัมพันธภาพส่วนการถอนคือการทำลายและลดความไว้วางใจในสัมพันธภาพ

ความสมดุลในการดำเนินชีวิต หมายถึง การจัดสรรเวลา และปฏิบัติกิจกรรมในด้านต่างๆ ของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การท่องเที่ยว การใช้เวลากับเพื่อน ครอบครัว และอื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม

นักศึกษาคณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2555 คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยแม่โจ้